

Human Horse Power, Wildforsterweg 2, 3881 NJ Putten

Bezoek inspecteur: 7 februari 2016
KPW-inspecteur: Rik Bremer
aantal steekproefdieren: 18

Keuring KPW-dierenarts: 24 maart 2016
KPW-dierenarts: Amber Koppen
aantal steekproefdieren: 7

GESLAAGD

Keurmerk Paard en Welzijn

april 2016 - mei 2017

Gefeliciteerd!

Human Horse Power verdient het Keurmerk Paard en Welzijn. Tijdens bezoek door onze inspecteur en keuring door onze dierenarts hebben wij vastgesteld dat in uw bedrijf het welzijn van paarden goed is geborgd.

U mag trots op zijn op deze kwalificatie. Human Horse Power heeft die verdiend door een juiste opvatting van paardenwelzijn met correcte bedrijfsvoering in de praktijk te brengen. Het is een beloning voor goed ondernemerschap, waarin zorg voor het welzijn van dieren voorop staat.

Het Keurmerk Paard en Welzijn is niet zomaar een compliment. KPW is een instituut dat hoge eisen stelt aan de paardenhouderij. Om het keurmerk te verdienen moet een paardenbedrijf voldoen aan criteria die zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek naar het welzijn van paarden. Op basis van de door Wageningen UR ontwikkelde WelzijnsMonitor Paardenhouderij (WMP)¹ heeft KPW grondige inspecties en keuringen ontwikkeld. Zoals u ongetwijfeld heeft gemerkt is de lat hoog gelegd.

Een bedrijf met het Keurmerk Paard en Welzijn geldt als voorbeeld voor de sector. U bent pionier!

Het gevelbord en de oorkonde van KPW maken kenbaar dat het welzijn van paarden in Human Horse Power goed is verzorgd. Wij weten dat uw klanten dat op prijs stellen en wij verwachten dat de hele paardenwereld steeds meer aandacht krijgt voor dit keurmerk.

Vanzelfsprekend houdt uw zorg voor paardenwelzijn hier niet mee op! Het Keurmerk Paard en Welzijn is een bekroning van uw inspanningen tot nu toe, maar verplicht u ook als eervolle houder te blijven streven naar het welzijn van de dieren.

Onze inspecteurs en dierenartsen geven daarover graag advies. Onze mensen zijn bereid punten die nog verder verbeterd kunnen worden met u te bespreken. En KPW komt Human Horse Power over een jaar graag weer bezoeken.

Geniet intussen van uw Keurmerk Paard en Welzijn!

Nogmaals gefeliciteerd en veel succes,

Keurmerk Paard en Welzijn
Bastiaan de Recht,
directeur

¹ De WMP is gebaseerd is op de Europese Welfare Quality® systematiek voor bepalen van welzijn van landbouwhuisdieren

1. De methode en de resultaten

Wetenschappelijke basis

KPW ontwikkelde de systematiek voor het keurmerk op basis van de wetenschappelijke methode van de eerder genoemde WelzijnsMonitor Paardenhouderij van Wageningen UR. KPW verantwoordt graag op welke wijze uw bedrijf is beoordeeld. In dit rapport leggen wij niet alleen onze methode uit maar verstreken wij ook het resultaat van onze bevindingen over het paardenwelzijn in uw bedrijf.

Tijdens hun bezoeken hebben de inspecteur en de dierenarts de situatie op een aantal punten vastgesteld. Zij registreerden een groot aantal details van uw bedrijf en van de dieren in een viertal domeinen: voeding, huisvesting, gedrag en gezondheid van de paarden.

Steekproef

Behalve algemene kenmerken van het bedrijf zijn verschillende aspecten van paardenwelzijn gemeten bij een aantal individuele dieren. Die zijn voor het bezoek in een willekeurige steekproef geselecteerd, waarbij rekening is gehouden met de vraag of een paard individueel of in een groep is gehuisvest. Zorgvuldige onafhankelijke steekproeftrekking maakt het mogelijk om mede op basis van metingen bij individuele dieren uitspraken te doen over het paardenwelzijn op een bedrijf.

Welzijnsfactoren

De WelzijnsMonitor Paardenhouderij stelde wetenschappelijk vast welke combinatie van factoren bepalend is voor het welzijn van paarden. KPW ontleende daaruit wat een paardenbedrijf nodig heeft om het Keurmerk Paard en Welzijn te verdienen. Bepalende factoren voor paardenwelzijn meten wij aan het individuele dier, maar ook in huisvesting en management.

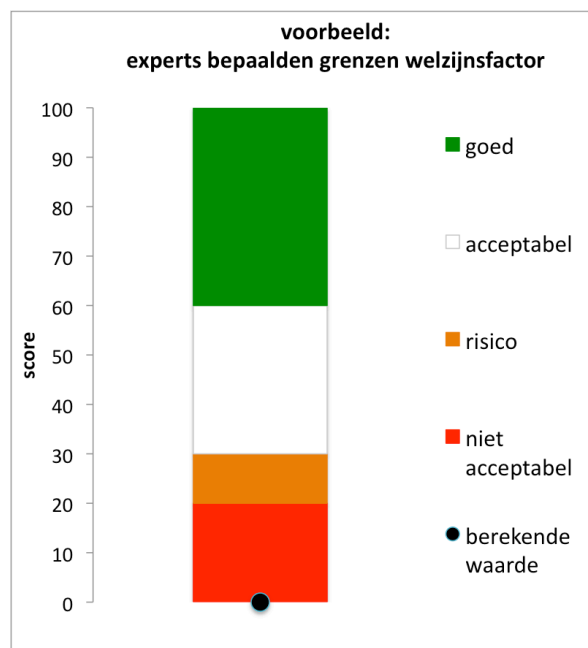
In eerder onderzoek bepaalden wetenschappers, dierenartsen, maar ook manegehouders en de dierenbescherming de gewichten van de afzonderlijke factoren. Zij stelden vervolgens voor die factoren de grenzen vast voor "goede" en "riskante" scores.

Grafieken

Elke welzijnsfactor heeft een waarde tussen 0 en 100. Gecombineerde parameters, zoals bij Huisvesting & Management, kunnen onderling compenseren. Daarvoor is de richtlijn:

- dat een waarde onder 20 onacceptabel laag is (in de grafiek rood)
- er tussen 20 en 30 een risico is (oranje)
- en een waarde boven 60 aangeeft dat het welzijn goed is (groen).

Zie hiernaast een voorbeeld van een grafiek van een denkbeeldige welzijnsfactor, waarvan experts de grenswaarden bepaalden en waarvan de gewogen score voor het bedrijf (de zwarte punt) nog niet is berekend en op 0 staat.

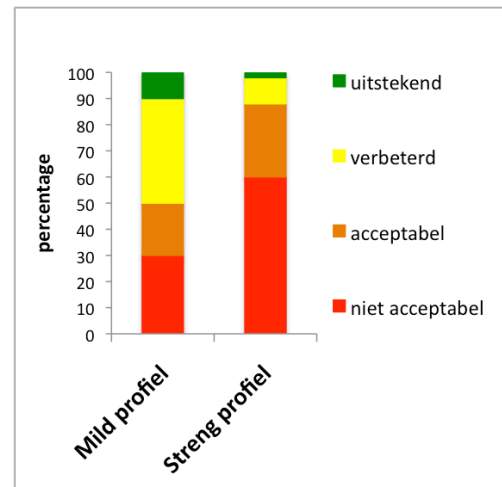

Risicoprofielen

In de enkelvoudige parameters worden de grenswaarden in de grafieken weergegeven om te tonen welk percentage van de paarden op een bepaalde factor niet acceptabel (rood), acceptabel (oranje), verbeterd (geel) of uitstekend (groen) is.

Een kenmerk of factor kan een mild of een streng profiel hebben, afhankelijk van de opvattingen die wetenschappelijke experts huldigen over de betekenis ervan voor het paardenwelzijn.

Zie de grafiek hiernaast met een voorbeeld van twee sterk verschillende risicoprofielen van welzijnsfactoren.

Niet klakkeloos

Het rekenmodel van KPW is geavanceerd, maar de analyse is zeker geen blinde rekensom. Er wordt bijvoorbeeld rekening mee gehouden of dieren onder behandeling zijn. Ook wanneer een individueel pensionpaard geen gebruik (kan) maken van aanwezige faciliteiten dan wordt dat het bedrijf minder zwaar aangerekend als de eigenaar deze beslissing zelf heeft genomen; het gaat er tenslotte om het paardenbedrijf te beoordelen, niet de eigenaar van het dier.

Keurmerkwaardigheid

Er zijn twee algemene go/no-go factoren: als er al prikkeldraad is, dan moet dat goed afgeschermd zijn en stands mogen alleen voor poetsen en op- en afzadelen gebruikt worden.

Als derde factor geldt dat paarden die langer dan 8 uur per dag buiten staan een adequate schuilgelegenheid moeten hebben. Wanneer het een stal van overheidswege niet is toegestaan een schuilmogelijkheid te maken dan vervalt deze laatste voorwaarde. De stal moet dan wel met documenten kunnen aantonen dat geprobeerd is een schuilmogelijkheid te creëren.

Voor alle individueel gemeten factoren moet minimaal 75% van de dieren binnen de grenzen van de waarde "goed" vallen. Bovendien mag geen van de dieren voor deze factoren een waarde "niet-acceptabel" (rood) hebben. Voor de factoren met een risicoprofiel met compensatiemogelijkheid moet 75% van de paarden minimaal "verbeterd" scoren en verder mag geen van de dieren voor deze factoren een waarde "niet-acceptabel" (rood) krijgen.

2. Samenvatting inspectie omgevingsfactoren (7 februari 2016)

2.1. Go / no-go

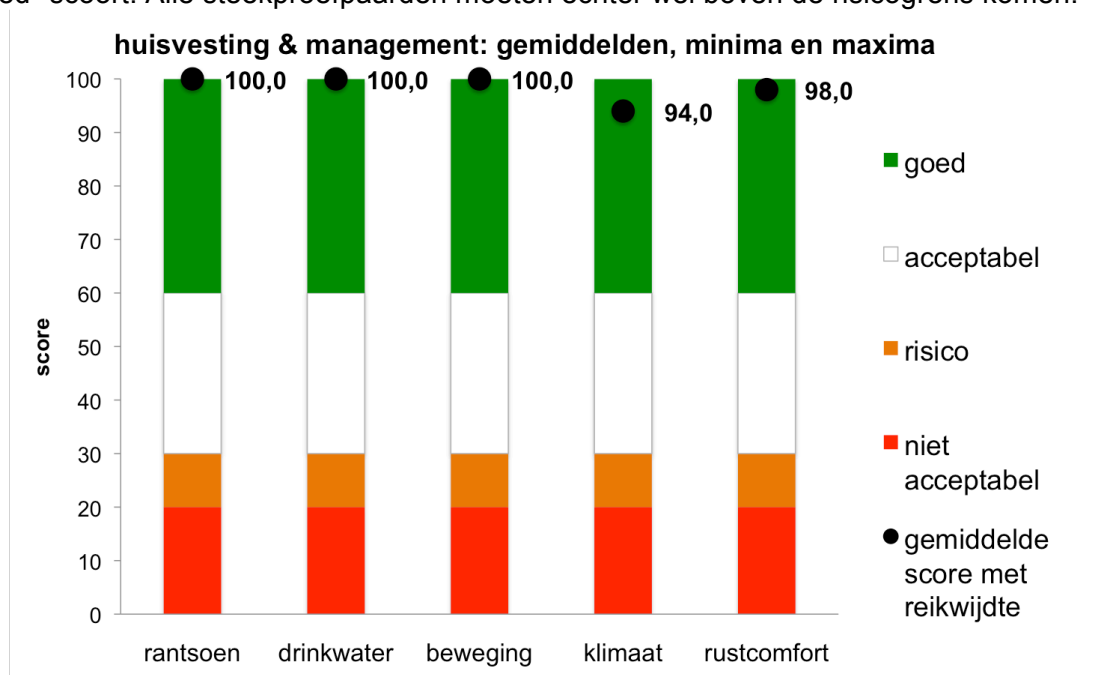
Afwezigheid onbeschermd prikkeldraad
Stands niet in gebruik
Schuilmogelijkheid (bij > 8 uur buiten)

KPW Score
✓
✓
✓

2.2. Huisvestings- en managementfactoren: Rantsoen, Drinkwater, Beweging, Klimaat, Rustcomfort

Voor de factoren Rantsoenverstrekking, Drinkwatervoorziening, Bewegingsgemak, Klimaat en Rustcomfort is bij ieder paard vastgesteld tot welke voorzieningen het dier toegang had. Hierbij is rekening gehouden met de tijd dat het paard eventueel op verschillende locaties stond. Bijvoorbeeld of er voldoende toegang was tot vers, schoon drinkwater in een functionerende watervoorziening op alle locaties waar het paard zich bevond.

Minimaal 75% van de steekproefdieren moest "goed" kwalificeren bij Rantsoenverstrekking en Drinkwatervoorziening. "Goed" betekent dat de omgeving van een dier boven de referentiewaarde scoort. In 2015 is het nog toegestaan dat op één van de overige parameters - Bewegingsgemak, Klimaat en Rustcomfort - minder dan 75% van de dieren "goed" scoort. Alle steekproefpaarden moeten echter wel boven de risicogrens komen.

De totaalwaarden voor alle dieren zijn in de figuur weergegeven, met daarbij de grenzen van de verschillende waarderingen. De gemiddelden (zwarte stippen) moeten in of dicht tegen het groene gebied liggen.

In deze grafiek voor Human Horse Power zijn geen lijnstukken voor reikwijdte onder en boven de zwarte stippen aangegeven omdat condities voor huisvesting en management niet verschillen bij de in groep gehuisveste paarden.

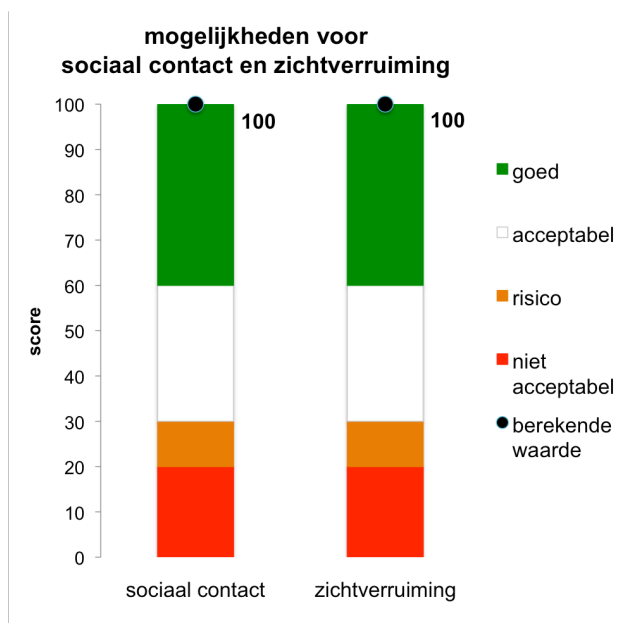
De verschillende gecombineerde parameters hebben een andere weging. Voor het verkrijgen van het keurmerk mogen er geen individuele steekproefpaarden met een onacceptabele (rode) score zijn. Dat is bij Human Horse Power ook niet het geval.

Huisvesting & Management	ondergrens voor goed	goed	acceptabel	risico	niet acceptabel	KPW
Rantsoenverstrekking	53	100	-	-	-	✓
Drinkwatervoorziening	75	100	-	-	-	✓
Bewegingsgemak	68	100	-	-	-	✓
Klimaat	53	94	-	-	-	✓
Rustcomfort	60	98	-	-	-	✓

2.3. Sociaal contact en mogelijkheid tot zichtverruiming

Voor het bepalen van de kwaliteit van de mogelijkheden voor sociaal contact (interactie) tussen paarden zijn de volgende opties - gerangschikt in aflopende mate van interactiemogelijkheid:

- mogelijkheid tot volledige interactie en groomen (gehuisvest in groepen)
- mogelijkheid tot knabbelen en gedeeltelijk (gehele hals) groomen (bijvoorbeeld lage stalwanden, over paddock of weideafscheiding)
- mogelijkheid tot snuffelen (bijvoorbeeld via tralies met buurpaard of snuffelluik met buurpaard)
- mogelijkheid van zichtcontact met andere paarden
- geen mogelijkheden zichtcontact met andere paarden

Per steekproefdier zijn de uren vastgesteld waarin het over een periode van 24 uur deze genoemde verschillende mogelijkheden van sociaal contact had.

Voor de bepaling van de totaalscore van uw bedrijf is rekening gehouden met de duur dat de paarden de verschillende mogelijkheden van interactie hadden.

"Zichtverruiming" is een tweede factor. Paarden hebben een ander gezichtsvermogen dan mensen. Uit onderzoek is gebleken dat het voor het reduceren van stress bij paarden essentieel is dat zij de mogelijkheid hebben andere paarden en de omgeving voldoende te kunnen zien. In een stal met dichte tussenwanden zijn moeten zij hun hoofd naar buiten kunnen steken om toch andere paarden te kunnen zien. Bovendien is het essentieel voor stress reductie dat ze eventuele (on)bekende dingen niet alleen kunnen horen aankomen maar ook ver genoeg van te voren kunnen bekijken.

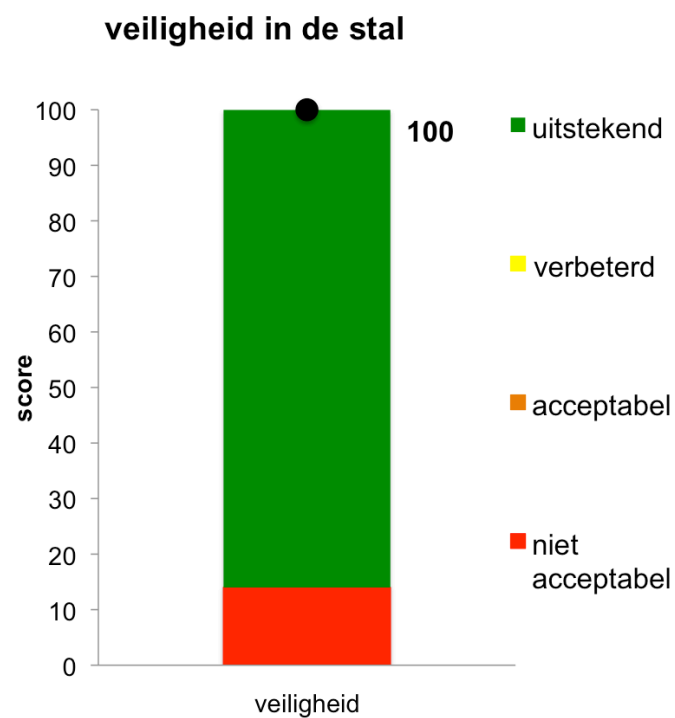
De scores moeten minimaal 60 zijn om binnen het groene segment te vallen. Uw score voor sociaal contact is **100** en voor de mogelijkheid het zicht te verruimen eveneens **100**.

Mogelijkheden Sociaal Contact & Zichtverruiming	ondergrens voor goed	goed	acceptabel	risico	niet acceptabel	KPW
alle dieren gemiddeld over 24u						
mogelijkheden sociaal contact	60	100	-	-	-	✓
mogelijkheid zichtverruiming	60	100	-	-	-	✓

2.4. Veiligheid

Voor het criterium "Veiligheid" is op alle locaties waar de paarden stonden gekeken of er een risico was op stoten, uitglijden, verwonden enzovoort.

Geen van de steekproefpaarden mag een rode score hebben.

Veiligheid

Veiligheid in de stal

stal score
100

niet acceptabel
-

KPW
✓

3. Samenvatting keuring KPW-dierenarts (24 maart 2016)

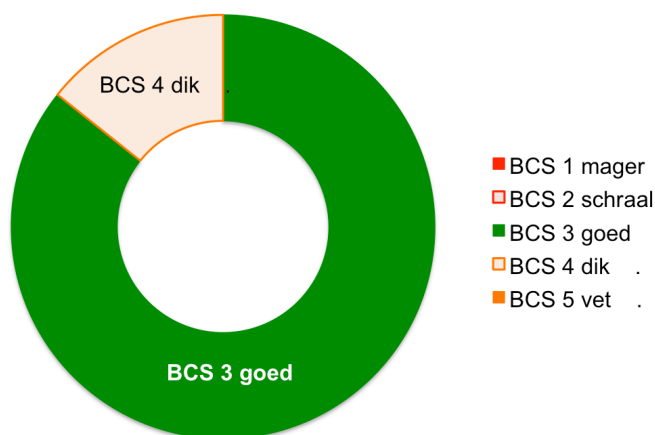
3.1. Body Condition Score (BCS)

De KPW-dierenarts beoordeelde de vetbedekking van de steekproefpaarden met de Body Condition Score (BCS).

Uit de BCS is de score voor te magere/schrale paarden berekend (te lage BCS) en de score voor de dikke/vette paarden (te hoge BCS). Als deze score onder de grens komt zijn te veel paarden te mager respectievelijk te dik.

Beide scores zijn gewogen voor het aantal dieren en de mate van te laag/te hoog.

Body Condition Score:
frequentie paarden per BCS-klasse

Body Condition Score	ondergrens voor	gewogen score	niet acceptabel	KPW
te schraal	goed 30	100	-	✓
te dik	32	94	-	✓

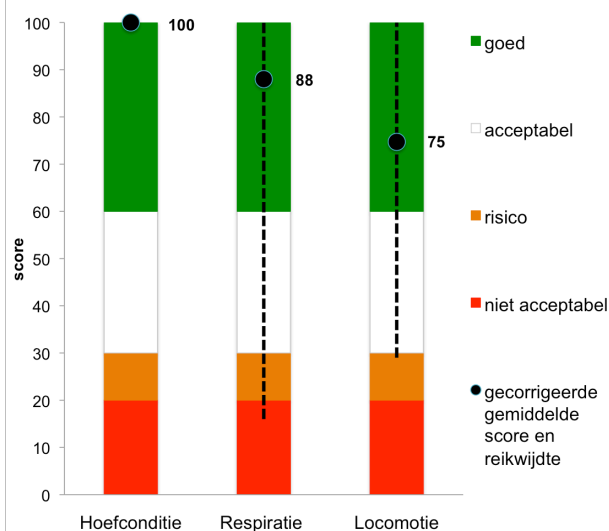
3.2. Gecombineerde gezondheidsparameters: hoefconditie, respiratie, locomotie

De gemiddelde totaalscore per gecombineerde gezondheidsparameter Hoefconditie, Respiratie en Locomotie met grenzen van de waarderingen: goed, acceptabel, risico en niet acceptabel.

De waarden zijn gestandaardiseerd en liggen tussen 0-100. De gemiddelde scores moeten in of dicht tegen de groene segmenten liggen.

De lijnstukken geven de afwijkingen aan tot de hoogste en laagste scores.

gemiddelde per gecombineerde gezondheidsparameter:
Hoefconditie, Respiratie en Locomotie

Gecombineerde Gezondheidscores	ondergrens voor	goed	acceptabel	risico	niet acceptabel	KPW
Hoefconditie	53	100	-	-	-	✓
Respiratiesysteem	50	88	-	-	14 ²	
Locomotie	68	75	-	29 ³	-	

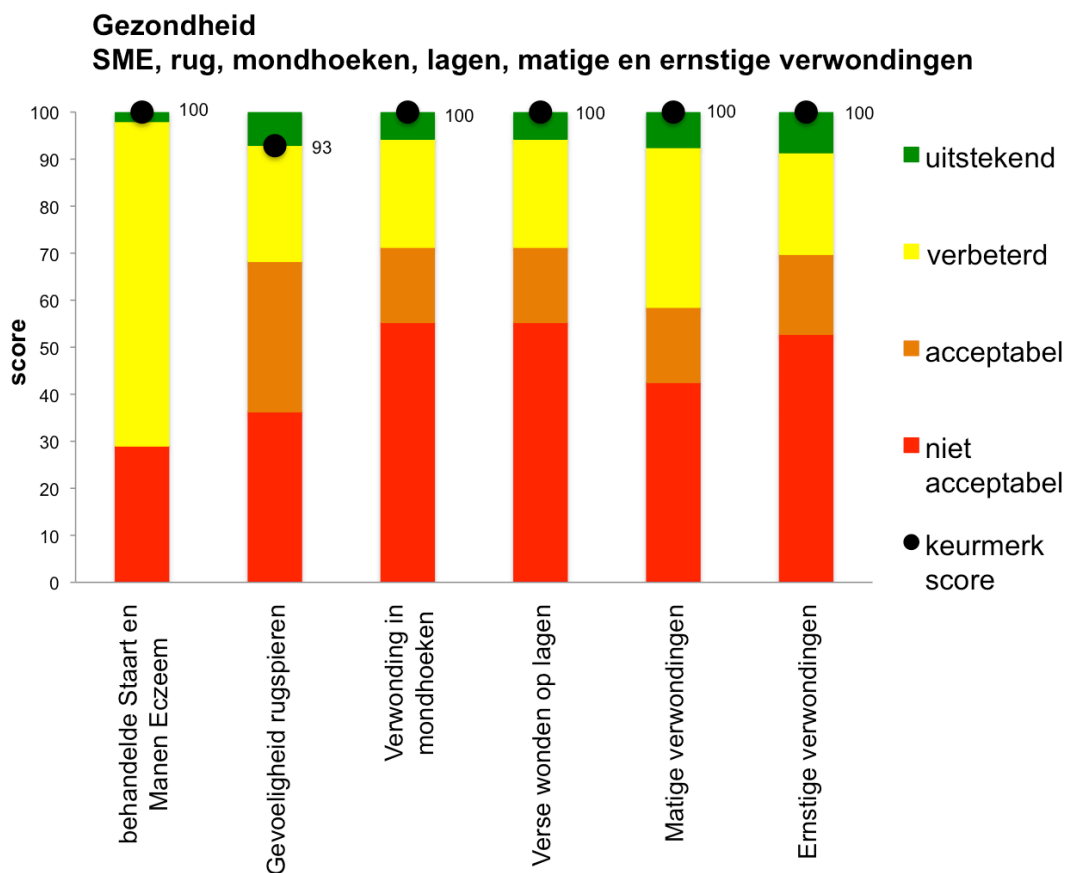
² Paard Veeby kreeg een ernstige opmerking over ademhaling.

³ Drie paarden, Nikita, Veeby en Pepper, kregen opmerkingen over locomotie: ze lopen onregelmatig. Nikita is een pensionpaard, dus telt de opmerking over haar minder zwaar.

3.3. Gezondheidsparameters met een groepsrisicoprofiel

Gezondheidsparameters met een groepsrisicoprofiel zijn:

- behandelde staart en manen eczeem
- gevoeligheid van rugspieren
- verwondingen in mondhoeken
- verse wonden op lagen
- matige verwondingen op het lichaam, verwondingen aan hoofd of onderbenen tellen zwaarder
- ernstige verwondingen, verwondingen aan hoofd of onderbenen tellen zwaarder.

Om keurmerkwaardig te zijn moet een bedrijf voor die overige gezondheidsparameters voor minimaal 75% van de dieren een score "Verbeterd" hebben (de score moet in het groene of gele deel van de grafieken liggen).

Er mogen geen individuele steekproefpaarden met een onacceptabele (rode) score zijn.

Gezondheid: behandelde staart- en maneneczeem, rug, mondhoeken, lagen, verwondingen

	score	niet acceptabel	KPW
Behandelde staart- en maneneczeem	100	-	✓
Gevoeligheid rugspieren	93	-	✓
Verwondingen in mondhoeken	100	-	✓
Verse wonden op lagen	100	-	✓
Matige verwondingen	100	-	✓
Ernstige verwondingen	100	-	✓

4. Conclusie, opmerkingen, tabellen

Human Horse Power verdient het Keurmerk Paard en Welzijn.

De **KPW-inspecteur** constateerde dat Human Horse Power voor huisvesting en management, voor sociaal contact en zichtverruiming en voor veiligheid maximale scores haalt.

De **KPW-dierenarts** maakte opmerkingen over een drietal paarden. Van de zeven paarden die beoordeeld zijn, zijn er vier prima in orde.

De andere drie, Nikita, Veeby en Pepper, kregen opmerkingen over locomotie: ze lopen onregelmatig.

Omdat Nikita een pensionpaard is telt die opmerking bij haar minder zwaar, aangezien dat maar gedeeltelijk aan de staleigenaar is toe te schrijven.

Veeby kreeg daarnaast nog een ernstige opmerking over haar ademhaling en Pepper over een gevoelige rug.

Hierdoor kon het keurmerk aanvankelijk niet worden toegekend. KPW vond het noodzakelijk dat Human Horse Power eerst een dierenarts voor deze drie dieren consulteerde.

KPW ontving daarop antwoord van Human Horse Power waaruit blijkt dat de betreffende paarden Vigby en Pepper inmiddels onder behandeling zijn en dat de eigenaar van Nikita is aangeraden een dierenarts te consulteren.

Na toevoeging van deze gegevens aan het rekenmodel komen de scores voor respiratie en locomotie wel boven de minimumwaarden.

De KPW-dierenarts hecht er wel aan dat een erkende paardendierenarts de vorderingen van bijvoorbeeld de osteopaat kritisch volgt. Een paardendierenarts heeft wettelijk bevoegdheid om de voortgang veterinair te volgen.

Zoals afgesproken in de correspondentie met Human Horse Power kan een KPW-dierenarts de stal onaangekondigd bezoeken om kennis te nemen van de vorderingen in de behandeling van de drie genoemde paarden.

Go / No-Go

	KPW
Afwezigheid onbeschermd prikkeldraad	✓
Stands niet in gebruik	✓
Schuilmogelijkheid (bij > 8 uur buiten) dan wel aantoonbare poging daartoe	✓

Huisvesting & Management

	gemiddelde score	KPW
Rantsoenverstrekking	100	✓
Drinkwatervoorziening	100	✓
Bewegingsgemak	100	✓
Klimaat	94	✓
Rustcomfort	98	✓
Sociaal Contact	100	✓
mogelijkheid tot zicht verruiming	100	✓
Veiligheid	100	✓

Gezondheid en Gedrag

	gemiddelde score	KPW
BCS 0, 1, 2: te schraal of te mager	100	✓
BCS 4, 5: te vet of te dik	94	✓
Hoefconditie	100	✓
Respiratiesysteem	88	✓ ⁴
Locomotie	75	✓ ⁵
Behandelde staart en manen eczeem	100	✓
Gevoeligheid rugspieren	93	✓
Verwondingen in mondhoeken	100	✓
Verse wonden op lagen	100	✓
Matige verwondingen	100	✓
Ernstige verwondingen	100	✓

Bloemendaal, 10 april 2016

⁴ Paard Veeby kreeg een ernstige opmerking over ademhaling, maar omdat ze gezien wordt door een dierenarts heeft die opmerking geen gevolgen voor het keurmerk.

⁵ De paarden Nikita, Veeby en Pepper kregen opmerkingen over locomotie (ze lopen onregelmatig) maar omdat ze onder behandeling staan hebben die opmerkingen geen gevolgen voor het keurmerk.